

ADAMA XAFE RAFALË SARIYËE DËNTËGË

[Preamble]

A kolon fera, ibunadama xa lasiriya nun axa adamaya xafe rafale non findixi yeteralui tigitigira, a bara masen won be, a tinxinyi nun boje sa bara senbe soto dunuya birin kui.

A kolon fera, adamaya xafe sariyee mu mabanbanxi han to i bunadama yira, nafe naniye xi funmalaya, gere, gbaloe nun misikine ya mu ꞙꞙma. Kꞙꞙ xabirin bara na sariyee ratinme, gbaloe ꞙꞙmane, gere ꞙꞙ, funmalaya nun misikine ya ꞙꞙ. I bunadamaya bara rasabati nate mui.

A kolon fera, adamaya xafe rafale sariyee rasabatife findixi fe fanyi nan na, alanma ibunadamaya xun xa magaga mange sanyi sariyela yira.

A kolon fera, a pamanee xa xanunteya senbe sofe e bore tagi, sugandi fanyi nara.

A kolon fera, a O.N.U. xa masenyi, i bunadamaya sariyee tigitigi rasabati fe findixi xaxili fanyi nan na, alanman: gine nun xame xa suxu laxale keren, a xa masen e be, jama xa yiriwe senbeteyafe sabui gbegbe lanxi e tan ma.

A kolon fera a jamanɛ naxe birin manaxi O.N.U. kui e bara nɛtɛ tongo adamaya xafe rafalɛ sariyɛ ratinmɛ fera, na niyɛ manɛ ibunadamaya xa mabanban.

A kolon fera a birin lanmafe nara yi sariyee nun yi yɛtera lui tide gbofe, na nɔmanɛ a niyɛde layidi ratinmɛ.

Malanyi xungbe bara amasen

ƙamanee xa yi masenyi adamadi suxukima ƙama nun ƙamanee birin yira alako a lufera xun
dee birin sondonyi ma xaranyinun lonni sabura, na binye nun sariyee rasabatifera ƙamane
kui nun a farima.

Sariye singe (1)

Adamadie birin barixine e lan yeteralui kui, yete kolonyi nun yete suxu kima. Fondoe nun faxamui na e be boresuxu kima bariboreya fanyi kui.

Sariye firinde (2)

Kankan noma a tukude yi sariyee ra, ana dangi nara fisamanteya yo man mu luma mixi be akelide sabura, axa boxi rapereki sabura yegeti keren mu naxan kui a sinxoya kima, fate jingi kima, a xui kima, a fere kima, a dine kima na sa fatan jamanee ra xanamu jama ndee ra, fere kima xanamu kigbete nana sa fatan dedera kono naxan noe nde bun xanamu dansaxi naxan xa yeteralui ma.

Sariye saxande (3)

Baloe wayibiya birin be, marafulunyi nun xaxilisa.

Sariye naninde (4)

Ndende mulan alu konyiya nun jaxankate kui. Konyiya nun ibunadama sare bara raton akeja birin ma.

Sariyɛ sulinde (5)

Ƴaxankatɛ nun tɔrɛ mu sama ndende fari. Xanamu yayixarɛ naxan mulan ibunadama bɛ.

Sariyɛ senninde (6)

Kankan xa adamaya daxa axa kolon yire birin.

Sariyɛ soloferende (7)

Adamadi birin lan sariyɛɛ kui e man birin lan e xun xa magaga sariyɛɛ yi kɛɲa keren.

Sariyɛ solomasaxande (8)

Bɔɔxi sariyɛ banxidɛɛ lan eka ibunadama keren keren ma xun magaga fee ma naxe bara tuxunsan.

Sariyɛ solomananinde (9)

Ndende mulan a suxu tɔɲɛɛɛ kui, amakankan xanamu bɔxi ma xandi ama.

Sariyɛ funde (10)

Awayibiyaxi ibunadama xafe xa yaxandi alaxinɛra, alankenɛmaya kiti banxi tinxinyira, ayo nun ayalagi waxan naba.

Sariyɛ fu nun keren nde (11)

Xa sikenteya bara rasiga adamadi ndema fe kobi rabafe nde xunma, ɲaxankatɛ yo mu daxa a bɛ sinden fo na fe yegi.

Mixi yo mulan axa makankan fendema naxan murotɔnxi bɔxi sariyɛɛ kui. Ƴaxanketɛ gbɛtɛ fan mu dɔxɔ ama naxan dangi yi fera ba temui ɲaxankatera.

Sariyɛ fu nun firinde (12)

Birin nun a yetɛkan xafe rapɛrɛki nara. Mixi ɲiya mu naxan yama. A na findi axa denbaya xafera, a lingira xa fera, xanamu a hayie xafera naxan a niɲɛma axa xɔrɛya nun a xa lasiriya nu mabere. Awayibiyaxi ibunadama bɛ, sariyɛ xa a xun magaga na fee ma.

Sariyɛ fu nun saxannde (13)

Awayibixi mixi bɛ axa a sabatide sugandi anun axa ɲɛrɛ a sagora.

Adamadi birin nɔma kelide a baride a sa sabati bɔxi gbɛtɛ ma. A man gbilen xa ma gbilenfe.

Sariyɛ fu nun naninde (14)

Xɔrɔ rɔɛ kui, daxa adamadi birin bɛ, axa siga bɔxi gbɛtɛ ma naxan nɔma arasɛnɛ de alako axa axun na kisi.

Na sariyɛ daxa exa raba tinxinyi fari, kirɛ fari naxan anipɛma adamadi mulu tɔɲɛɛɛ kui O.N.U. sariyɛ tɔnyi dɔxi naxe ra.

Sariyɛ fu nun sulinde (15)

Adaxa adamadi birin bɛ sɔtɔ de fe ya xa i mini a bɛ.

Ndende mu daxa ixa raton i soto de xa fera, xanamu iratonfe soto de masara fera.

Sariye fu nun senninde (16)

Xa gine nun xame bara suda kamali, adaxa e xa futi raso e tagi, na mufa sinxoya ma, baride fema, xanamu dine fema. A man daxa e be, e yete xa denbaya rasabati. E man lan sariye kima futi kui nun futi galife kui.

Futi mu noma sode fo gine nun xame lan fe keren ma.

Nama xunde singe lanxi denbaya nan ma, adaxa na denbaya xun xa makanta jama nun mangasanyi yira.

Sariye fu nun solofere nde (17)

Mixi nalu a keren ma xanamu jama nde kui, awayibiya xi a soto de xa lu a sago.

Funmalaya nde yo mulan axa adamadi soto se yira.

Sariye fu nun soloma saxan nde (18)

Adamadi birin lan axa axa mapoxunyi masen a sagora, a xaxili rawali, a so dine a sagora. Na sariye noma a nide adamadi dine masara, a noma denxeniya de a keren xanamu jama yama lonni nun namunye sabura.

Sariye fu nun solomanani nde (19)

Adaxa adamadi birin be axa afondo fe masen. Nakui a mulan axa tone mafixe nde soto. Na fondo fe masenyi noma rabade naninyi yo mulu ama, a fa findi xibaru fenfera, amasotofera, xanamu ara wundan fera kepa moli birin na.

Sariye maxepende (20)

Adaxa adamadi birin be axa lan malanyi, xanamu malanyi xunde nde bone sa naxan kui.

Ndende mu karaxan ma sofera lanxunde nde yama.

Sariye maxepennun keren nde (21)

Adaxa adamadi birin jiya xalu axa boxi raperefe kui, a findi i yetera xanamu mixi gbete naxan sugandixi.

Adaxa adamadi birin be axa mangasanyi wali soto a bari boxi ma ta girasa yo mu naxe.

Nama waxonfe lanma axa masen sugandi tinxinxi kui, naxan nabama temui-temui ma, birin lan sugandi naxan kui, kundo sugandi xanamu sugandi lankene maya xi matexetenyi mu naxan kui.

Sariye maxopen nun firin nde (22)

Wayibiya nara jaman mixi birin xun xa makanta, na findixi daxamuife, dxboreya nun lonni ratinme sabu nan na. Na fee birin fatanma boxi diexa duruxotoe nun xanunteya luti naxan na e nun boxi gbete safera boxi yayilanki fari nun a daxamuie.

Sariye maxopen nun saxan nde (23)

Wali, nun mixi waxon wali sugandi fe wayibiya xi birin be. Birin ma lan wali munafanyi

kui, aman daxa a xun xa makanta wali sɔtɔtareya ma.

Adaxa birin be fisamanteya mu naxan yama, a mu sundi sɔtɔ axa wali bere ma.

Ndende walima, awayibiyaxi a be axa musundi sɔtɔ naxan noma axa denbaya bun tide, a yigi nun binye sa ma, a man no a malide sabu gbete sɔtɔ fera naxan ibunadama xafe makanta ma.

Adaxa adamadi birin be axa walikɛe xa lanxunde nde yayilan e xa munafanyi xun magaga fera.

Sariye mɔxɛpɛn nun naninde (24)

Malabui nun naxe-naxe daxa adamadi birin be a man daxa a be axa wali temui xa sugandi, malabui waxatie xa lu a be a naxee sare sɔtoma.

Sariye mɔxɛpɛn nun suli nde (25)

Adaxa adamadi birin be axa sabati sɔtɔ alako axa santeya xa makanta. A tan nun axa denbaya xa yiriwe sɔtɔ donse fe kima, sosefe, lingirafe, saribafe anun ibunadama xafe yayiba fe nax an fan a be. A xun xa makanta xa bara fura, xa lanyuri bara a sɔtɔ, xa bara fori, xa muna walide, xa kape gine nora xanamu fere yo muna ayi naxan axa mantɔrɔli bama.

Mali wayibiyaxi ne dingeya be nun dimediya be. Dimedi birin lan axa meni kepa keren, a fa sɔtɔ futi kui xanamu a fari ma.

Sariye mɔxɛpɛn nun seni nde (26)

Adamadi daxa axa matinxin; na matinxinyi daxa axa sa birin sago naxan findi dimedi xunxurie nun a matexie xaran fera. Xarande banxi xunde singe sofe findixi tekunon na. Yamakɔta xaranyi nun yirawali xaranyi lanma axa rayiriwa. Lonni banxinde xungbe wayibiya xi birin be, birin nun a xaxili bere.

Lonni lan axa senbe fi adamayama amakenen, a senbe fi ibunadama xa wayibiyae ma. Alan, axa faxamui, di je, marafanyi rasoneya jamanee tagi, sie birin tagi, dine xundee tagi nun O.N.U. malanyi xa walie rasabati fe bɔpe sa kui.

Adaxaxine di kanyie be e xa xuri sugandi e naxan fima e xadie ma.

Sariye mɔxɛpɛn nun solofere nde (27)

Adaxa adamadi birin be a so jama xa lonni yayibafe a yetera. Abelexe rawalie tone sɔtɔ yamakɔta walie nun munafanyie naxe minima a kui.

Adaxa birin be axa xaxili rawali, a belexe rawali nun yamakɔta walie munafanyi xun magaga naxee yayilan fe fatanxi atan na.

Sariye mɔxɛpɛn nun solomasaxan nde (28)

Adaxa adamadi birin be axa a fondo rasiga yi sariyee ratinme fe xon jamanɛ kui nun a farima.

Sariye mɔxɛpɛn nun solomanani nde (29)

Lanle rakamali daxi na ibunadama be axa jama kui, jama naxan findi axa adamaya a nun axa yeteralui sabura.

Sariyɛ dande saxinɛ adamadi birin bɛ axa maraba, a nun axa yɛtɛralui rasabati kui, na nan aninɛma axa na maraba anun axa yɛtɛralui mabanban sadɔxɔfɛ mixi gbɛtɛ ra alako taxasi nun yiriwɛ sabati ma ɲama kui kinaxɛ naxan a yɛtɛ ra.

Na wayibiyɛ nun na yɛtɛ ralui mu nɔma rabade muku O.N.U. waxɔnfe nun axa sariyɛ saxie xanbi.

Sariyɛ tongosaxan nde (30)

Sariyɛ nun wayibiya yo muna yi masenyi xungbe kui naxan kiraya nde masenxi ɲamanɛ bɛ, malanyi xanamu mixi nde bɛ naxan aninɛma axa kɛwali nde raba naxan sabui nɔma mayibiya e nun sariyɛ naxee masen xi nee xunnakanade.